

Referat af DANRES Møde

Tirsdag d. 18. september 2012, kl. 13 – 17 på Statens Serum Institut

Mødeleder: Anette M. Hammerum, Referent: Stefan Schytte Olsen

Deltagere: **Rigshospitalet:** Helle Krogh Johansen, Michael Tvede, Maria Björnsdottir, **Hvidovre:** Jenny Dahl Knudsen, Pia Littauer **Herlev:** Magnus Arpi, Hanne Wiese Hallberg **Hillerød:** Dennis S. Hansen, Lisbeth Nielsen **Slagelse:** Ole Heltberg **Odense:** Ulrik S. Justesen, Anette Holm, **Region Midt-Vest:** Ingrid Astrup, Mikala Wang, Berit Have Kallesøe **Skejby:** Svend Ellermann-Eriksen, Marianne Bøgild, Dorte Paulmann, Marianne Kragh Thomsen. **Aalborg:** Kirsten Paulsen **SSI:** Anette Hammerum, Robert Skov, Steen Hoffmann, Kurt Fursted, Brian Kristensen, Anders Rhod Larsen, Barbara Holzkecht, Frank Hansen, Katrin Gaardbo Kuhn, Stefan S. Olsen

Dagsorden:

1. Orientering fra DANMAP 2011 rapporten

Katrin G. Kuhn, Anette M. Hammerum

A. DANMAP 2011 rapporten – Highlights

Katrin fortalte om antibiotikaforbruget, hvor der ikke er sket de store ændringer fra 2010 til 2011.

Anette fortalte om resistens-højdepunkter fra DANMAP 2011:

- Stor forskel i resistensniveauer for *Klebsiella pneumoniae* i den østlige og vestlige del af Danmark

- Stort fald i antibiotikaforbrug til svin som følge af gult-kort-ordningen., ca. 30 %.

- Signifikant højere niveauer af resistens i importeret kyllinge- og svinekød end i dansk.

Forskellen i resistens hos *S. Typhimurium* i dansk og importeret svinekød er udlignet.

Forskellen i ESBL i dansk og importeret kyllingekød er også udlignet – over 40 %.

- ESBL-prævalensundersøgelsen fra 2011: Stigende forekomst i ESBL-forekomsten blandt i *E.coli* fra urin (både praksis og Hospital), ellers ingen signifikante ændringer. CTX-M-15 stadig mest udbredt.

B. Demografi og antibiotikaforbrug

Fra 2001 til 2010 steg antibiotikaforbruget i almen praksis i Danmark med 32 %. SSI har lavet en undersøgelse for at belyse, om denne stigning dækker hele befolkningen eller er begrænset til visse aldersgrupper og eventuelt visse antibiotika.

Undersøgelsen viste udtalte stigninger i forbruget hos de 15 – 19 årige og personer over 65 år, især for tetracyclin og lymecyklin i de unge og pivmecillinam og amoxicillin/clavulansyre i de ældre.

For hele befolkningen observeredes bl.a en stigning i forbruget af roxithromycin som sandsynligvis skyldes flere *M. pneumoniae* udbrud. Stigningerne skyldes generelt en kombination af sygdomsspecifikke faktorer, ændrede behandlingsvejledninger og en tendens til at udskrive flere antibiotikarecepter med højere doser.

Det anses for et problem, at stadig flere og flere unge får tetracyclin-kure mod akne. Det er uvist, om niveauet af tetracyclin-resistens er påvirket af det høje forbrug.

2. EQA for gonokokker

Steen Hoffmann, Ole Heltberg

Steen Hoffmann præsenterede et forslag til en EQA for gonokokker:

- To årlige udsendelser (på valgte tidspunkter)
- Seks prøver hver gang
- Altid gonokokker (ingen identifikation, kun resistens)
- Muligvis dubletter – i samme eller forskellige udsendelser
- Nummererede prøver – samme nummer til alle KMA'er
- Forudgående varsel
- Svarfrist: tre uger

Antibiotika:

- Obligatoriske: ciprofloxacin, ceftriaxon, penicillin, betalaktam.
- Frivillige: azithromycin, gentamicin, tetracyclin.

- Spørgeskemaer om metoder, som UK-NEQAS

- Rapportering: Steen og Ole analyserer resultaterne og laver en rapport, som fremlægges på DANRES-møde og i andre relevante sammenhænge.

- Deltagende laboratorier anonymiseres.

Der var generel opbakning til forslaget. Der vil blive udsendt en mail til KMA'erne, som svarer tilbage til Ole og Steen med en kontaktperson.

3. Undersøgelse af resistens hos *Bacteroides fragilis* gruppen

Ulrik Stenz Justesen

Ulrik fremlagde et forslag til en landsdækkende undersøgelse, for at belyse resistensen hos *Bacteroides fragilis* gruppen. I andre europæiske lande er set stigende resistens, især overfor clindamycin (>35%) men også overfor piperacillin-tazobactam og meropenem (≈3%) og i enkelte tilfælde metronidazol.

Ulrik har undersøgt 88 konsekutive isolater fra bloddyrkningsindsamlet fra OUH over 3 år og fundet pip-taz-, meropenem-, clindamycin- og metronidazol-resistente isolater.

Indsamlingen vil løbe over ca. 4-5 måneder, til ca. 100 isolater fra bloddyrkningsindsamlet. Isolater sendes til Odense (Ulrik) for MIC bestemmelse. Hvis alle har gemt det seneste halve års blodisolater vil disse muligvis kunne bruges i stedet.

Der var generel opbakning til forslaget, Ulrik udsender mail til KMA'er, der melder tilbage med kontaktperson.

4. Nyt om MRSA

Anders Rhod Larsen

Anders fortalte om MRSA hovedpunkter fra den nye DANMAP rapport.

- Det samlede antal MRSA tilfælde er stadig stigende, og ser ud til at fortsætte sin stigning i 2012.
- Der ses stigninger i samfundserhvervede infektioner, mens niveauet af hospitalsinfektioner fortsat er lavt. Det lave antal hospitalsinfektioner tyder på at interventionerne fra MRSA handlingsplanen virker.
- Resistensprofil afhænger ofte af klonalt kompleks (CC), men typningsresultaterne kan ikke benyttes alene til anbefaling af empirisk behandling.

- Spa type t034 CC398, ”griseklonen”, er nu den mest udbredte MRSA spa-type. 49 personer havde infektioner, hvoraf 20 ikke havde kontakt til svin.

- Anders præsenterede et studie, der viser at grise har fået MSSA CC398 fra mennesker. I grisene er den blevet tetracyklin resistent og MRSA, og smitter nu igen tilbage til mennesker.

- *mecC* testes nu rutinemæssigt i stafylokoklaboratoriet. I 2011 fandt man 37 isolater (ca. 4%). I år er der til dd. fundet 15 isolater. Fund i dyr i relation til kliniske tilfælde i Region Sj.

5. Danske kinolonbreakpoints for enterobacteriaceae (specielt *E. coli*)

Pia Littauer

Pia præsenterede et oplæg til en generel diskussion om kinolonresistensbestemmelser og tolkninger hos enterobakterier i forhold til NordiCAST, EUCAST, QNR m.m.

Robert Skov spurgte om nogen var interesserede i at være med i en Nordisk evaluering af disks til detektion af kinolonresistens i salmonella. SSI sammensætter et stammesæt på omkring 150 isolater – 4 disks – 2 forskellige MH agar til kørsel i foråret 2013. En tilsvarende undersøgelse kan laves for *E.coli* hvis det har interesse.

6. Gennemgang af data fra carbapenemase EQA

Frank Hansen, Anette M. Hammerum

Som aftalt på sidste DANRES-møde blev 11 isolater udsendt til bestemmelse af carbapenemaseproduktion.

Ni KMA'er deltog, med generelt gode resultater. Enkelte isolater gav problemer på nogle KMA'er men ingen større fejl.

7. Forekomst af resistente bakterier hos Libyske patienter i Danmark

Anette M. Hammerum

I december 2011 blev 45 patienter fra Libyen overført til Hvidovre, Odense og Århus. Alle blev screenet ved indlæggelse i Danmark.

7 patienter bar OXA-48 producerende *K. pneumoniae*, 1 fik sepsis og meningitis.

1 patient havde NDM-1 producerende *A. baumannii*

5 patienter havde MRSA

Der udover blev der fundet ESBL Enterobakterier, carbapenem resistente *P. aeruginosa* og OXA-23 producerende *A. baumannii*

8. Behandling af infektioner med resistente enterokokker

Kurt Fuursted, Brian Kristensen, Robert Skov

Brian fortalte om erfaringer med udbruddet af VRE på Skejby sygehus 2009-2011, herefter fulgte en generel diskussion.

Svært at komme til livs, selvom der blev gjort meget: generel rengøring, isolation, ledelsesinvolvering, information, uddannelse, generel hygiejne og håndhygiejne, ændring af fysiske forhold.

Meget tyder på at folk beholder VRE'erne, derfor bør der slås hurtigt ned så snart de opdages, for at begrænse spredning. Linezolid monoterapi skaber lynhurtigt Linezolid-resistente isolater.

Det tyder på at VRE'er bliver i hospitalsmiljøet også over længere tid. Det kan være svært at opdage et udbrud, da der er få patienter, men det er ofte den samme klon der dukker op hos patienter på hospitalerne med måneders mellemrum.

9. Nyt fra DANRES-M og NordicAST

Robert Skov

- Der er kommet spørgsmål om DANRES-M er åben for deltagelse. Folk der har interesse i resistensmetoder og gerne vil yde et stykke arbejde i den henseende er meget velkomne til at deltage i DANRES-M møderne – besked til Robert Skov (rsk@ssi.dk)

På CLSI mødet i sommers blev der præsenteret dyreeksperimentelle data der indikerer at inducibel clindamycin resistens også er signifikant for pneumokokker.

Hold øje med EUCAST hjemmeside, mange opdateringer i øjeblikket. Dem der kunne tænke sig at få tilsendt de nyeste dokumenter fra EUCAST kan sige det til Robert, så vil han videresende

Hvis man har problemer med breakpoints meldes ind til de 3 danske medlemmer i NordicAST: Ulrik S. Justesen, Kristian Schönning og Robert Skov, som vil tage det op til møderne.

10. Næste opgaver

Næste møde: 19. marts 2013 kl 13-17 på KMA Odense.

11. Eventuelt

Ingen punkter